

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů – Praha, z. s. – zal. 1922

Věstník**č. 252****15. 11. 2023**

1. Zpráva o činnosti za uplynulý rok

Uplynul rok od Valné hromady Spolku, při které byl zvolen na další čtyři roky nový výbor. Nastala vhodná doba proto, abych zrekapituloval, co jsme vykonali:

- Rok 2023 proběhl v mezích, které jsme si vytyčili a jsme je schopni ovlivňovat. Schéma činnosti je postaveno na osvědčených „stavebních kamenech“:
- Pravidelné měsíční přednášky – vyjma prázdnin a měsíce června.
- Sympozium – snažíme se, pokud je to v našich možnostech, představit přednášející a témata, která jinde u nás nejsou k vidění, účast cca 150 platících.
- Výstavy – ve spolupráci s BZ UK, 2 výstavy.
- Zájezdy – 1x ročně na začátku května.
- Knihovna – pravidelně 2x měsíčně. Mimo půjčování knih na místě možnost zapůjčení i poštou. Je využívána služba kopírování DVD.

Činnosti, kterými SPKS ovlivňuje i dění mimo spolek:

- Celostátní výbor – v současné době máme zastoupení 3 členů, L. Berka je jednatelem Společnosti, P. Pavelka, Z. Janeba jsou členy
- Redakční a vydavatelská rada – 5 členů: L. Berka, P. Pavelka, J. Štembera – grafický redaktor + příprava tisku, J. Bohata, Z. Janeba
- Distribuce tisku – L. Berka
- L. Berka vedoucí redakčního kruhu Atlasu kaktusů.

Ostatní aktivity:

- Spolupracujeme s Botanickou zahradou UK při pořádání výstav a pravidelných přednášek (děkujeme za přízeň panu řediteli Pavlatovi)
- Vydáváme 4x ročně Věstník, který dostává každý člen Spolku a elektronicky všichni, kteří se přihlásili
- Rozesílání informací o činnosti Spolku pomocí e-mailu těm, kteří se o to přihlásili
- Provozujeme www stránku, kterou spravuje B. Sochor – web je hodnocen jako jeden z nejlepších kaktusářských v ČR
- Provozujeme facebook, zabezpečuje J. Vařečka
- Ke sto letům nepřetržité činnosti jsme vydali sborník a pamětní minci
- Zaznamenáváme všechny přednášky na video, videa jsou k půjčování (kopírování) v knihovně
- Pravidelně doplňujeme knihovnu o nové knihy a časopisy z tuzemska i ciziny

Dále je třeba konstatovat, že celou řadu spolkových aktivit si Spolek může dovolit jen proto, že výstavy jsou úspěšné a velké množství členů přispívá více, než musí, za to jim výbor moc a moc děkuje. Ze zisku zajišťujeme následující akce:

- Provoz knihovny a nové nákupy
- Pronájem přednáškového sálu pro pravidelné měsíční přednášky
- Zajištění sympozia (sál + přednášející)
- Dotování zájezdu

Po přečtení předchozích řádků by se mohlo zdát, že naše činnost je téměř shodná s činností v předchozích letech. Ano, je to tak, navazujeme na dlouholetou praxi, ale snažíme se ji zmodernizovat, být více aktivní ve vztahu k členům, ale i nečlenům. Rádi přijmeme vaše připomínky i náměty pro zlepšení naší práce. Myslím si, že celoroční činnost zvládneme docela

dobře, jen ve výstavní činnosti máme rezervy, ne vše bylo tak, jak jsme si naplánovali. Největším problémem je nedostatek lidí ochotných pomoci během výstavy, zde bychom uvítali větší zapojení našich členů. Musím poděkovat našim starším kolegům, kteří nás při přípravě a chodu výstavy podrželi.

Uvědomujeme si, že jako největší spolek ve střední Evropě máme odpovědnost i za činnost celé Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů. Snažíme se naší činností a podporou motivovat ostatní k tomu, aby se náš koníček nestal zcela marginální zábavou pro pár osamělých jedinců.

Lubomír Berka

1.1 Členské příspěvky – časopis Kaktusy 2024

Přílohou tohoto čísla Věstníku, letos posledního, je složenska A s Vaším evidenčním číslem (variabilní symbol) pro zaplacení příspěvku na rok 2024. Vlivem zdražování všeho, dojde z důvodu zdražení poštovního o úpravu ceny časopisu o 30,- Kč.

Pro rok 2024 prosíme o zaplacení:

Členové nad 70 let 380,- Kč

Ostatní členové minimálně 350,- Kč + 110,- poštovné Kč (celkem 460,- Kč)

Členství ve spolku + pouze Věstník 80,- Kč

Velmi prosíme o dodržení termínu a těm, kdo i letos pošlou něco navíc, předem děkujeme.

Tak jako v minulých letech necháváme na Vás, jakou výši členského příspěvku nám pošlete. Máme radost z toho, že je členská základna našeho klubu trvale vysoká a činí okolo 430 platících členů, z toho přes 60 % platí více než minimální částku. Výbor je Vám všem, komu to situace umožňuje, vděčen.

Příspěvky je možné platit na přednáškách nebo pomocí přiložené či bankovním převodem. Je vhodné platit obratem, nutné je dodržet termín 15. 1. 2024 (termín klubové objednávky u dodavatele). Útržky složensky (i případný bankovní výpis) slouží jako legitimace.

Vy, kteří platíte bankovním převodem, nezapomeňte uvést své evidenční číslo jako variabilní symbol a platbu proveďte do 15. 1. 2024.

L. Berka

1.2 Věstník

Vedle změny předplatného dojde od roku 2024 rovněž ke změně platby a distribuce Věstníku. Věstník členům Spolku, kteří o to projeví zájem, bude rozeslán v elektronické podobě (formát pdf).

U členů, kteří si v současnosti předplácejí pouze Věstník, se příspěvek mění na „Členství ve Spolku“ a mohou si zvolit, jestli budou chtít i nadále dostávat tištěný Věstník poštou nebo přejdou na odebrání jeho elektronické podoby.

Výbor v této souvislosti vyzývá všechny členy Spolku, aby aktualizovali své e-mailové adresy odesláním krátkého e-mailu na info@spks.cz

Věstník bude nadále přístupný na stránkách www.spks.cz

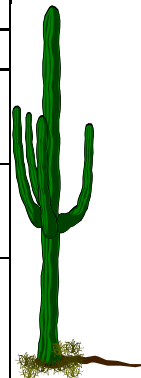
J. Mynář

2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2023 - 2024					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Listopad	2.11.	2.11.	16.11.	16.11.	J. Musil - Tak trochu jiná Argentina
Prosinec	7.12.	7.12.	14.12.	14.12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, přednáška Y. Fričová: ze života A.V. Friče
Leden	4.1.	4.1.	18.1.	18.1	M. Tvrdík – Thajské pěstírny a veletrhy
Únor	1.2.	1.2.	15.2.	15.2.	V. Zavadil – Nově popsané austrokaktusy Argentiny (Patagonie a Mendoza)
Březen	7.3.	7.3.	21.3	21.3.	J. Bohata – Chile 2023 - láska na první pohled
	23.3. 2024 Symposium				
	Předpokládaný program:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Giuseppe Orlando – Taxonomie Asclepiadeae • Evelyn Dewhurst - Fascinující sukulentní makrofotografie • Volker Schaedlich – Rod Frailea • Tomasz Blackowski – Rod Lobivia 				
Duben	4.4.	4.4.	18.4.	18.4.	Z. Janeba – Sukulentní flóra Baja California
Květen	2.5.	2.5.	16.5	16.5	R. Matulová - Afrika, západní a severní Kapsko nebo „skleníková přednáška o hezkých sukulentech
	11.5. 2024 Autobusový zájezd				
Červen	Jarní výstava 7.6. - 23.6. 2024				

2.2 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>.

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každý první čtvrtek v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a třetí čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

3. CO BYLO

3.1 P. Heřtus – Bolívie 2022 – 21. 9. 2023

Ve čtvrtek 21.9.2023 jsem se sešli poprvé po letních prázdninách, z důvodu souběžně pořádané konference však v menším přednáškovém sále mineralogie o patro výš než je Velká geologická posluchárna UK na Albertově. Před přednáškou jsme okomentovali proběhlé události (ELK, Bologňa) i nejbližší kaktusářské dění, hlavně velkou změnu, která se týká chrudimské burzy, tato proběhne v Pardubicích ve výstavním centru IDEON.

Téměř po 2 letech nám Pavel Heřtus přišel zprostředkovat zážitky z další cesty do Bolívie, která proběhla v roce 2022, pod vedením Ládi Horáčka. Byla to Pavlova osmnáctá cesta do Bolívie, celkem podnikl již 68 cest za rostlinami na jejich stanoviště. Cesty do Bolívie v roce 2022 se účastnil kromě jiných také bývalý ministr životního prostředí Libor Ambroszek. Let byl se třemi přestupy Praha-Frankfurt-Sao Paulo-Santa Cruz de la Sierra-Cochabamba. Pro šest účastníků byly zapůjčeny ve spřátelené půjčovně dva Nissany Patrol. Oblast Cochabamba je vhodná pro aklimatizaci na vyšší nadmořské výšky, příroda zde však hodně trpí, protože krajina je uměle zalesňována borovicemi.

První předvedenou lokalitou byla opět po dvou letech obří *Puya raimondii* (s květenstvím až 7–8 metrů vysoká) v nadmořské výšce jen 2500 m. Další místo výskytu je až v Peru, v chráněné oblasti Santuario Nacional de Calipuy, kde se ovšem nalézá daleko výše, kolem 4000 metrů nad mořem. Následovala cesta přes krásné město Sucre, dále Potosí, což je město se stále velmi intenzivní hornickou činností, chudí horníci pracují v nedostatečně vyztužených chodbách, a i několik denně jich zahyne. Dalším zkoumaným místem bylo Río Tupiza, kde bylo sucho již půl roku a rostliny byly velmi seschlé, soliterní *Trichocereus tupizensis*, až 4metrový *Oreocereus neocelsianus*, *Parodia maxima*, tilandsie. Následovalo Mal Passo s *Weingartia pygmaea* (6 cm v průměru a žlutý květ) a dále *Weingartia neumanniana* var. *dagmarae*, obě z okruhu *Weingartia kargliana*. V Paicho Centro jsme mohli obdivovat úžasně vytrněná *Gymnocalycium armatum*, největší mají 20 cm v průměru.

Členové výpravy si po vzoru domorodců ve vysokých nadmořských výškách pomáhali účinky koky, konkrétně čaje z listů, který si vařili na plynovém vařiči. Při přípravě guláše však nedostatečně servisovaný vařič vybuchl a popálil kuchaře, stačilo málo a celá příhoda mohla skončit tragédií a požárem. V Río Honda nám Pavel ukázal *Echeverii* sp. Dále jsme viděli *Tillandsia editae* a *Sulcorebutia roberto-vasquezii* na skalách v Monte Agundo, tato forma *S. roberto-vasquezii* kvete tmavě růžově. Poté výprava směřovala k Río Grande opět prozkoumat lokalitu *Cremnocereus albipilosus* (objevili ho Martin Lowry a Mats Winberg v roce 2014, v nadmořské výšce 1800 m). Viděli jsme obrázky *Neoraimondia herzoginana*, *Echinopsis klingeriana*, za Río Grande pak *Vatricania guentheri*, která je dnes s úspěchem využívána jako podložka pro teplomilné kaktusy. Přestože pochází z velmi teplé oblasti, snáší dobře i chladnější zimování a pěstování. Podobně je to s *Gymnocalycium pflanzii*. Po cestě od Río Grande na Poroma rostly krásné ceiby a také se podařilo objevit velmi zvláštní cereus rostoucí v korunách stromů. Visel jako nějací silní hadi v délce 3 až 4 metrů dolů z větví a kmenů, velmi překvapující byla síla i délka stonků, podle zkoumaného poupěte by se snad mohlo jednat o *Corryocactus*. V závěru přednášející ještě zmínil *Sulcorebutia cylindrica* a *S. confusa* u Chaguarani.

Děkujeme přednášejícímu, že nás pomocí svých fotografií a poutavého vyprávění vzal na tuto cestu sebou!

-JABO-

3.2 J. Jilemický – Haworthia – to nejlepší ze západního Kapska – 19.10. 2023

Zcela na začátek musím konstatovat J. Jilemický nám dorostl ve světového přednašeče. Přednáška byla na vysoké úrovni: skvělé fotografie, vynikající komentář, po odborné stránce vynikající. Jak již několikrát jsem o sobě konstatoval, jsem neznalec nekaktusové sukulentní flóry, takže mohu zprostředkovat jenom dojmy. Ačkoli mám v zápiscích desítky jmen představených rostlin, tak uvedu jen následující rodová jména: *Haworthia*, *Aloe*, *Conophytum*, *Gasteria*. Viděli jsme několik desítek stanovišť nádherných a velmi zajímavých rostlin v nádherné krajině. Již jen názvy míst, kde se přednášející pohyboval, navozovaly pocit romantiky (hlavně pro příznivce Dr. Emila Holuba): např. Západní Kapsko, pohoří Ginsberg, Little Karoo ... Místo Istivých a lidožravých Mašukulumbů byli nepřáteli někteří farmáři, kteří neumožňovali vstup na své pozemky. Kdo nedorazil, prohloupil.

3.3 Skochovice 2023 – 26. 8. 2023

Děkujeme OM za zdařilé přiblížení sukulentního mejdanu. Tentokrát se autor vypracoval tak, že nebylo třeba nejmenšího cenzurního zásahu redakcí Věstníku.

Zase byly Skochovice

Na letošní Setkání přátel sukulentů ve Skochovicích jsme se všichni moc těšili. Aby taky ne – vždyť devátý ročník je jen jednou za život. Organizátoři se sešli v pátek 25.8. v 16 hodin. A bylo to jen tak tak. Už v 18 hod se ze všech stran začali sbíhat zvaní i nezvaní hosté. A jen dorazili přátelé z předalekých Košic, púllitry začaly létat. A co bylo pak? Oblohu zahalil mrak. Přesunuli jsme se do velkého tanečního sálu dobrovolných hasičů a zhasli. Bez toho by obrázky Romana Štarhy neměly ono barevné, až magické kouzlo fotografického zachycení aloí Tanzánie. Roman byl v této východoafrické zemi mnohokrát, a právě se odtamtud zase vracel. Aby si trochu odpočinul, u bezdrátového ovladače ho vystřídal Milan Kůrka, zvaný chodící lexikón. Měli jsme trochu strach, že uvidíme samé kaktusy, ale kdepak! Milan nám naservíroval obrázky různých specialit argentinské kuchyně a s jeho sugestivním povídáním se mi sliny sbíhaly po celou přednášku.

O půlnoci se povltavská obec ponořila do tmy a v ní také do různých stran odešli posluchači i diváci.

Ráno zakokrhal kohout a přijel Wiebe Bosma, který letos v sekci nizozemských přednášejících vystřídal Rikuse van Veldhuisena, který musel plnit dědečkovské povinnosti. Wiebe krom sukulentů fotí pěkně i rockové koncerty a přírodu vůbec. Ze zvěře např. motýly a vážky. Nás počastoval sprškou obrázků z Etiopie. Zajímavostí je, že jako jeden z mála Holanďanů není příslušníkem oranžové armády Maxe a Jose Verstappenových. Nizozemskou šou tlumočil téměř místní lingvista Jakub Jilemický, který nikoho nenechal na pochybách, že ví, o čem mluví. Roman Štarha měl před dalším odjezdem do Tanzánie ještě chvíli čas a tak jsme ho požádali ještě o několik fotografií z další provincie této čarokrásné země. Jeho podmanivý znělý hlas k nám několikrát promluvil i svahilsky, ale při Romanově zřetelné výslovnosti rozuměli všichni.

Nejpoetičtější chvíle ve Skochovicích nastávají, když Jana Malířová zvedne okénko a do kraje zavanou libé pachy pochutin z její kuchyně. V tu chvíli vodáci stáčejí své kény, řidiči volanty, cyklisté řídítka, skejťáci prkna, žokejové otěže a policisté obušky. V rámci objektivy jsem letos ochutnal chutnou hustou dršťkovou polévku, nadýchané koláčky s džemem, křehké kuřecí stehenní řízky, kávu, bramborový salát a jablečné čtverce. Kdyby mrštný Vilém napsal sequel, nazval by ho Pohádka srpna.

Odpolední kulturní mlok začal zostra. Předsedkyně Radka Matulová, přeci jen trochu znavená finišováním na letošním Adeniu (aby potěšila skochovické organizátory vrhnutím sborníku na trh právě na této akci) delegovala část svých pravomocí na vynikající profesionální botaniky Evu Smržovou a Tomáše Procházku. Tito milí lidé neváhali obětovat svůj vzácný volný čas a hlasem společným a nerozdílným prokázali nejen erudici, ale i vkus. Vybrali z přepestré nabídky rostlin na stolech i pod nimi tu oku nejlahodnější. Eva tedy zvolila euphorbii horridu a Tomáš pryšec polygonu. Naštěstí je to prašť jako uhoď a pěstitel Pavel Franc, který tento trsovitý skvost jihoafrické flóry věnoval do tomboly, se mohl po právu dmout pýchou. Třetí sobotní přednášky se ujal Jiří Vařečka. Uspořádal ji tak, jak to máme rádi. Netřesky a mongolské orostachy jednou rukou ukazoval na promítacím plátně tak, jak v přírodě rostou, a druhou je zároveň prodával nadšeným diváků. Inu Jirka si to umí pojistit.

Vrcholem programu je každoročně tombola. Letos v ní byla keramika, odborná literatura (kterou vyhrála vnučka organizátora Tomáše Malíře), lahvové nápoje, bedna lízátek a nezbytné sukulenty. Hlavní cenu – výše zmíněnou oceněnou rostlinu získal jeden z nejpravidelnějších účastníků naší úžasné akce – Josef Soukup. Pepa se při přebírání potutelně usmíval a já měl neodbytný dojem, že s hlavní výhrou na tuty počítal. Setkání se jako každoročně zúčastnilo 66 milovníků dužnatých rostlin. Prodejců bylo letos 12, z toho jeden přes ulici. Debaty byly odborné a plamenné. V pozdním odpoledni se pár ostrých hochů při taxonomické debatě dokonce na chvíli ocitlo na zemi. Šlo patrně o problematiku stapeliovitých.

Zástupce Spolku pražských kaktusářů (sponzorujícího účast zahraničního řečníka) Jaroslav Bohata byl v sále spatřen v odpoledních hodinách. Odmítl děkovné ovace a skromně ujel na kole. Další zajímavý host, herec Divadla na zábradlí Mistr Tomáš Palatý z nedalekých levobřežních Měchenic jako jednu z tombolních cen provedl šťastně výherkyni recitaci jednoslovné básně Medvěd. Nemohu si dovolit nezmínit se více o již nakousnuté rocence Adenium. Jednatel Jiří Maule tak dlouho jednal, až se mu podařilo vyjednat dodání obou nádherných lesklých tiskovin na skochovickou slavnost. Jeho mistrný úvodník na jedné z prvních stran je jakýmsi náhrdelníkem na prsou sborníku. Někteří z nás po

jeho přečtení už ani nechtějí číst zbytek brožury. Naštěstí dlouholetý přispěvatel Emerson vyvážil svým stěžejním článkem zájem čtenářů o na další strany. Obklopil se týmem neméně zdatných autorů – botaniků a tak žádná strana nezůstala nepotištěná. Speciál o Richtersveldu Jana Glosera vyrazí dech všem, kteří v tomto unikátním koutě Jihoafrické republiky pobýli v posledních suchých letech. Jan, jako profesionál ví, kdy do Afriky vyrazit a tak na jeho né méně než 81 snímcích vidíme flóru radostnou, kvetoucí a plnou síly. Detaily i skalky jsou zosobněním sukulentní krásy.

Tak pa.

Váš Otík (Ota Melichar)

4. RŮZNÉ

4.1 Navštívili jsme

4.1.1 Plzeňské kaktusářské kolokvium – 15 – 16. 9. 2023

XXIV. sympozium o kaktusech a sukulentech „Plzeňské kaktusářské kolokvium“.

Již velmi tradiční akce plzeňského klubu začala také tradičně v pátek navečer jako „Setkání přátel plzeňského fóra“ na zahradě předsedy klubu Jiřího Musila. Perfektně zvládnuté počasí i pohoštění, diskuse v družné atmosféře i soutěž regionálních piv v prostředí krásné zahrady a sbírky hostitele, to vše dělá páteční večer jedinečným. Také byl promítnut film „Povídání s Mírou Naxerou“, ve kterém nám tento vynikající a neustále inovativní pěstitel prozradil něco málo ze svojí kuchyně.

V sobotu ráno bylo zahájeno burzou přebytků kaktusářské kolokvium v kulturním domě JAS, Jablonského 39, Plzeň. O pěkné rostliny nebyla nouze. Před 11 hodinou začal teoretický program, tentokrát již převážně s předtočenými krátkými filmy, které případně někteří právě přítomní vystupující doplnili živým vstupem. Všechny filmy vznikají v dílně aktivního dokumentátora (skoro by se chtělo říci „zuřivého reportéra“) Luboše Kancy, který svá díla podepisuje uměleckým jménem „Laabus“. Postupně byla nastolena tato různorodá témata: Jiří Vondráček nás provedl na plátně svou kulturou zimovzdorných kaktusů; Vladimír Machačny a Radmila Matulová rozebrali problémy s kontaminací dešťové vody a také byl navržen postup pro její úpravu před použitím k záливce; O Grusobergiích a své sbírce promluvil Josef Galo; Pavel Peregrin se věnoval bakteriózám, které by mohly ohrozit naše pichlavé miláčky; Pěstování sukulentů v Botanické zahradě UK Praha okomentoval ten nejpovolanější – Tomáš Procházka; postup, jak efektivně čistit semena kaktusů ukázal Jiří Musil; Pěstování *Echinocactus horizonthalonius* rozvedl Miroslav Naxera a nakonec Opylování echeverií předvedl Jan Jíška. Program byl našlapaný a tentokrát nezbyl prostor pro vtažení publika v sále do diskuse, což je rozhodně škoda a vnímám to jako jediný stín celé akce. Nicméně posluchači si zcela jistě odnesli mnoho zajímavých tipů pro zlepšení. Oběd v místě umožnil pokračování rozhovorů na nejrůznější kaktusářská témata. Odpoledne bylo možno navštívit sbírky ve městě i blízkém okolí. Kdo to celé nezažil, může litovat!

JaBo

4.2.2 Členská schůze Notosekce ve Slavkově – 26.– 28. 8. 2023

Letošní schůze Notosekce proběhla ve Slavkově v hotelu Austerlitz. Celou akci organizačně připravil Tomáš Lachký a Jolana Švestková. Program, jako každý rok organizoval neúnavný propagátor rodu notokaktus Stanislav Stuchlík.

Vlastní schůze se odehrávala v sobotu na místním golfovém hřišti, kam jsme již jen svým vzezřením očividně nepatřili, žádný z nás neměl golfovou hůl (maximálně berličku pro podepření unavených kloubů), ani caddyho, který by nám vláčel kaktusářskou výzbroj. To nám však nezabránilo, abychom obsadili místní golfovou klubovnu. Začátek jednání jsme věnovali organizačním záležitostem Notosekce, hlavně se jednalo o zpravodaji *Minimus*, který vychází nepřetržitě již padesát čtyři let. Tíha *Minimusu* leží na bedrech Standy Stuchlíka, který je „monotypickým“ autorem, kterému občas někdo trochu vypomůže. Tato situace trvá již řadu let, naštěstí Standa je svěží a plný témat, o kterých bude psát. Schůze se zúčastnilo jedenadvacet účastníků. A bylo by možné ji označit za mezinárodní, protože přijeli i dva kaktusáři z Německa a dva z Polska.

První prezentace byla vyhrazena tradičně předsedovi Internoto W. Prauserovi, který na schůze Notosekce jezdí pravidelně. Věnuje se velmi podrobně okruhu rostlin kolem *N. concinnus*, a tak ani letošní prezentace nebyla výjimkou. Obšírně dokumentoval popsání rostliny okruhu a poukázal na jejich charakteristiky (*N. concinnus*, *tabularis*, *apricus*, *bommeljei*, *multicostatus*, *agnetae*, *blaauwianus*, *brederooianus*). Rekapituloval modely zařazení těchto druhů různými autory a ukázal výsledky pokusů s jejich křížovým opylením.

Již vloni jsme se dohodli, že před schůzí stanovíme jedno téma, pokud možno problematičtější, na které se ti, kteří mají co říci, připraví a přednesou svůj pohled na zadanou problematiku. V roce 2022 jsme se věnovali *Wigginsia cephalophora*. Rok 2023 byl zasvěcen tématu *Wigginsia theunisseniana*. Je to pouhé nomen nudum, rostlina byla nalezena van Vlietem. Jako první se k tématu vyjádřil J. Vích v prezentaci „Málo známé wigginsie z dept. Rocha, Uruguay“. Zpočátku ukázal několik rostlin s tímto jménem ze své sbírky a rostliny s číslem Gf 1242 anebo se jménem SPS. Potom se věnoval wigginsiím z oblasti mezi městem Velazquez a Laguna Negra, kterou navštívil v roce 2019. Především jsme viděli rostliny se jmény *W. variabilis* a *wolmannii*. Jako druhý v pořadí se vyjádřil k tomuto tématu S. Stuchlík. Ukázal rostliny ze své sbírky pod tímto jménem a také rostliny ze sbírky van Vlieta. Porovnáním rostlin ze sbírky van Vlieta a rostlin SPS, které máme ve sbírkách, dospěl k závěru, že jsou to dvě různé rostliny. Přitom obě dvě mají svůj původ u van Vlieta. V. Šorma se jako třetí věnoval tomuto tématu. Vycházel hlavně ze semenáčů, vypěstovaných ze sběrů J. Vícha (JV 487, 489, 490, 491) a je toho názoru, že s největší pravděpodobností je JV 489 hledaná *W. theunisseniana*. Tím jsme se dostali i k potenciálnímu místu, odkud pocházejí van Vlietovy rostliny. Do příštího Minimusu se pokusíme těmto přednáškám dát literární podobu, včetně obrazového materiálu, abychom se závěry seznámili i ostatní notofily.

R. Řepka měl prezentaci „Nomenklatorické poznámky k wigginsiím“. Z pohledu profesionálního botanika se věnoval tomuto rodu, ukázal např. jména wigginsií, která jsou „unresolved“ – nevyřešená. Podle jeho mínění je třeba jména typifikovat, tj. odstranit nejednoznačnost taxonomického obsahu jména. Že je v rodu *Notocactus* dosti problémů, spojených se správným určením jmen, se pokusil ukázat v prezentaci „Okruh rostlin kolem *N. werdermannianus*“ S. Stuchlík. Skupina zahrnuje čtyři popsané druhy – *N. werdermannianus*, *ferrugineus*, *vanvlietii* a *memorialis*. Na základě rostlin z kultury i z přírody se pokusil ukázat, jak rostliny vypadají a jaké jsou problémy při jejich určování. Zatím co *N. werdermannianus* je vcelku bez problémů, pokud jde o jeho určení, už to neplatí u *N. vanvlietii* a *ferrugineus*. Jsou velmi různorodé a je problémem určit, o který druh se jedná. Navíc ve sbírce van Vlieta jsou dodnes rostliny, které neodpovídají popisu *N. vanvlietii*, i když mají tuto jmenovku. Nejproblémovějším je *N. memorialis*, rostliny ve sbírkách nejsou, navíc je to značně pochybná rostlina. „*Notocactus schlosseri*, tak trochu zapomenutý kaktus“ byl název prezentace L. Berky. Je to snadno pěstovatelný kaktus, ve sbírkách ho nalezneme, ale údajů v literatuře je jen velmi málo. Pochází z jihu Uruguaye (nedaleko Garzon), kde byl nověji opět nalezen. Byl rozebírán vztah *N. schlosseri* a *N. erubescens* – tyto rostliny jsou vedeny jako velmi blízké, což ale neodpovídá. Prezentace ukázala, jak novodobí kaktusoví taxonomové nestudují primární zdroje.

J. Vích se ve své druhé přednášce zabýval osobou Františka Kovaříka, který v 20. letech minulého století doprovázel A.V. Friče na cestách po Uruguayi. Jardovi se podařilo zrekonstruovat téměř celý život F. Kovaříka, nejen při jeho pobytu v J. Americe, ale i po jeho návratu do Československa. Podrobnosti si můžete přečíst v příloze časopisu Kaktusy 2/2023. Mimo osoby F. Kovaříka se krátce zastavil i u rostliny *Wigginsia kovarikii*. Další prezentace pocházela opět od S. Stuchlíka a jmenovala se „*Notocactus* subg. *Eriocactus* Buxbaum“ a jak říká už její název, zabývala se eriokaktusy, ale jen z Brazílie. Postupně byly představeny taxony *N. claviceps* se subsp. *itaubensis*, *leninghausii* s varietou *minor* a formou *apellii*, *magnificus* a *warasii*. V prezentaci byly k vidění obrázky rostlin z různých sbírek domácích i zahraničních i z domoviny – státu Rio Grande do Sul. Poslední prezentaci měl T. Lachký, který předvedl množství kvetoucích rostlin ze své sbírky. Byla to jakási pozvánka na nedělní prohlídku jeho kaktusů, protože koncem léta už notokaktusy moc nekvětou. A tak jsme si to mohli vynahradiť na obrázcích, květů byla opravdu spousta. Touto prezentací sobotní program skončil, část účastníků se rozjela do svých domovů, zbývající část se věnovala večernímu programu, tj. posezení a hovorům o všem možném.

Jako obvykle byla neděle věnována prohlídkám sbírek. Tou první byla ve Slavkově sbírka Vladimíra Ryšavého. Veliký skleník se spoustou rostlin, i notokaktusy se našly. Rostliny veliké, v pěkném stavu. Také zahrada byla ve vzorném pořádku, takže dojmy z této návštěvy byly jenom příznivé. Druhou návštěvu jsme uskutečnili ve sbírce Tomáše Lachkého v Hodějicích. Sbíрка Tomáše je opravdu krásná a bude ještě hezčí. To až dorostou nespočetné semenáčky, které Tomáš tak usilovně pěstuje – především notokaktusy a gymnokalycia. Zájemci o rostliny měli z čeho vybírat. Na zahradě už stojí nový skleník, zatím bez kaktusů, celková plocha pro kaktusy bude 80 m².

Na tomto místě je třeba poděkovat organizátorům, kteří celé setkání organizačně zajistili, tím nasadili příštím organizátorům vysokou laťku,

L. Berka

5. RŮZNÉ

5.1 Tip na zahraniční výlet: Jardín Americano v Seville – R. Samek

Letos v létě bylo otevřeno nové letecké spojení Prahy se španělským městem Sevilla, hlavním městem regionu Andalusia a čtvrtým největším městem ve Španělsku. Návštěvníkům z ČR se tak otevřela možnost nejen obdivovat památky na španělskou koloniální éru, ve které Sevilla hrála významnou úlohu, ale také navštívit málo známou Americkou zahradu, Jardín Americano. Ta byla otevřena v roce 1992, kdy se v Seville konala světová výstava EXPO 1992, jejímž tématem byl Věk objevů – výstava se konala 500 let od objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem. Pro EXPO byl na dosud nepříliš využívaném ostrově Isla de la Cartuja na řece Guadalquivir vybudován na ploše více než 200 hektarů výstavní areál se 101 pavilony zemí, mezinárodních organizací a firem, včetně posledního společného československého pavilónu. Mezi Pavilónem přírody a Pavilónem námořního objevování byla vybudována také Jardín Americano, botanická zahrada specializovaná pouze na rostliny z jižní, střední a severní Ameriky. Rozkládá se na ploše zhruba 3 hektarů na břehu řeky a původně v ní bylo téměř 700 druhů rostlin z 22 amerických zemí. Rostliny darovaly například Argentina, Kuba nebo Mexiko. Bohužel po skončení EXPA v říjnu 1992 nebyla zahrada po dobu téměř 20 let udržována, takže počet druhů se snížil zhruba na polovinu. Teprve v roce 2010 se město o zahradu začalo opět starat, další úpravy proběhly v roce 2018, ale je vidět, že další péče by bylo opět potřeba.

V zahradě lze obdivovat endemité kubánské palmy jejichž listů se používá jako pomůcky při výrobě doutníků, jezírko s vodními rostlinami, palmový hájek, zastíněnou besídku pro pralesní rostliny, zeď pro popínavé rostliny, ukázkou zemědělských plodin původem z Ameriky, a také kaktusovou zahradu. Vidět zde můžeme například stromovité *Cereus* aff. *peruvianus*, *Myrtillocactus*, *Isolatocereus* nebo *Trichocereus pasacana*, ve Španělsku často vysazované *Echinocactus grusonii* a další sudovité kaktusy z rodu *Ferocactus*, větší trsy mammillárií, velké houštiny opuncí (např. *O. robusta*, *O. rufida*, *O. microdasys*), pozorný návštěvník si ve stínu u plotu povšimne velkého keře *Pereskia*. Velkou vzácností je skupina stromovitých opuncí rodu *Consolea* z Karibiku, pravděpodobně z Kuby – je to pravděpodobně jediné místo v Evropě mimo Kew Gardens, kde je možné vidět plně vzrostlé rostliny tohoto rodu. Dále je zde k vidění několik druhů *Agave*.

Sevilla leží asi 80 kilometrů od moře a v létě je zde větší horko a v zimě větší zima než na pobřeží – přežila tedy pravděpodobně jen část z původních druhů kaktusů a agávi, které zde byly v roce 1990–1992 vysazeny. Ty dnes většinou dosahují značné velikosti, a proto zahrada stojí za návštěvu i přes to, že počet rodů a druhů kaktusů není velký.

Vchod do zahrady je nenápadný a neoznačený. Brána je přímo na křižovatce ulice Camino de los Descubrimientos a Calle Francisco de Montesinos. Hned vedle je Pavilón námořních objevů – Pabelón de Navegación. Blízko je bývalý klášter (a později fabrika na porcelán) La Cartuja, ve kterém je výstava o historii kláštera, umělecká galerie a sad pomerančovníků. Vstup do zahrady je zdarma a je možný denně 9:00–22:00. Na ostrově Cartuja se nachází také zábavní park Isla Magica, vědeckotechnický park, hotely, kancelářské budovy, atd. včetně několika pavilónů, pro které se po EXPU nenašlo využití. Před jedním z nich stojí maketa evropské kosmické rakety Ariane v plné velikosti. Sevilla má řadu památek na maurské období a koloniální éru, včetně hrobu Kryštofa Kolumba v katedrále, mnoho dalších kostelů, úřad pro správu kolonií Casa de la Contratación de Indias, nebo věž z 13. století Torre del Oro.

Příspěvky do Věstníku pošlete na adresu:

předseda SPKS: Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: berka.frailea@seznam.cz

jednatel SPKS: Jaroslav Bohata, 9. května 27, Kozojedy, 281 63, e-mail: jaroslav.bohata@gmail.com

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>